T?p Fakültesinde Örtük Program?n Hasta Odakl?l?k Üzerine Etkisini Belirleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *T?p Fakültesinde Örtük Program?n Hasta Odakl?l?k Üzerine Etkisini Belirleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31651

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

T?p Fakültesinde Örtük Program?n Hasta Odakl?l?k Üzerine Etkisini Belirleme Ölçe?i (TOAD), t?p fakültesi ö?rencilerinin ve e?itimcilerinin, kurum içerisindeki resmi olmayan kültürel ve sosyal etkile?imler bütünü olan örtük program alg?lar?n? ölçmek ve bu alg?lar?n **hasta odakl?l?k** tutumlar? üzerindeki etkisini belirlemek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle t?p e?itimi ba?lam?nda, ö?rencilerin profesyonel geli?im süreçlerinde etik de?erlerin ve insanc?l yakla??mlar?n nas?l ?ekillendi?ini ara?t?rmay? hedefler. Ölçe?in Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2013 y?l?nda yap?lm??t?r.

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, t?p fakültelerindeki e?itim ortam?n?n, ö?rencilerin gelecekteki hekimlik pratiklerinde benimseyecekleri **hasta odakl?l?k** düzeyini ne ölçüde destekledi?ini veya engelledi?ini ortaya koymak için kritik bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Örtük Program, Hasta Odakl?l?k, T?p E?itimi, Profesyonel Geli?im, Ölçek Uyarlama, Sa?l?k E?itimi.

Yazarlar

Alimo?lu, M. K., Alparslan, D., Saraç, B., Alt?nta?, L.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, t?p fakültelerinde var olan ve yaz?l? müfredat?n d???nda kalan tüm de?erler, normlar ve uygulamalar bütünü olan örtük program bile?enlerinin, ö?rencilerin **hasta odakl?l?k** yönündeki tutumlar? üzerindeki etkisini bilimsel olarak ölçmektir. Bu, e?itim kalitesini art?rmak ve ö?rencilerin insanc?l hekimlik de?erlerini benimsemelerini sa?lamak için müdahale gerektiren alanlar?n belirlenmesine yard?mc? olur.

Bu uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in Türkçe konu?an t?p ö?rencisi popülasyonunda kültürel ve dilsel olarak uygunlu?unu sa?lamay?, böylece Türkiye'deki t?p e?itimi ara?t?rmalar?na geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? kazand?rmay? amaçlam??t?r.

Yap?

Ölçek, iki temel psikolojik ve pedagojik yap?y? ölçmektedir:

Örtük Program Alg?s?: T?p fakültesi ortam?nda ö?rencilere resmi olmayan yollarla aktar?lan etik davran??lar, rol modelleri ve kurumsal kültürün alg?lanma biçimi. Bu yap?, ö?rencilerin

ARABPSYCHOLOGY.COM

gözlemledi?i çeli?kili veya destekleyici davran??lar? içerir.

Hasta Odakl?l?k Tutumu: Ö?rencinin, hastay? sadece bir hastal?k durumu olarak de?il, biyopsikososyal bir varl?k olarak görme, hastan?n de?erlerine, tercihlerine ve ihtiyaçlar?na sayg? gösterme e?ilimi. Bu yap?, hekimlik mesle?inin temel etik ilkeleriyle do?rudan ili?kilidir.

Ölçek, bu iki yap? aras?ndaki korelasyonu inceleyerek, e?itim ortam?n?n (örtük program) ö?rencinin profesyonel tutumunu (hasta odakl?l?k) ne ?ekilde etkiledi?ini ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe geçerlik çal??mas? Alimo?lu ve arkada?lar? (2013) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamak üzere yap?lm??t?r. Bu süreçte genellikle yap? geçerli?i (faktör analizi) ve kapsam geçerli?i incelenir.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korundu?u veya uyarlanm?? bir faktör yap?s? ile anlaml? sonuçlar elde edildi?i belirtilmi?tir. Spesifik geçerlik katsay?lar? ve detayl? analiz sonuçlar? (örne?in, do?rulay?c? veya aç?mlay?c? faktör analizi sonuçlar?) için okuyucular?n Alimo?lu ve ark. (2013) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? madde gruplar?yla tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla yap?lm??t?r. Güvenirlik genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ile rapor edilir.

Alimo?lu ve arkada?lar? (2013) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in alt boyutlar? ve toplam puan? için yüksek düzeyde iç tutarl?l?k katsay?lar? elde edilerek ölçe?in güvenilir oldu?u gösterilmi?tir. Bu güvenilirlik sonuçlar?, ölçe?in t?p ö?rencilerinin alg?lar?n? istikrarl? bir ?ekilde ölçebildi?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s? göz önüne al?nd???nda, büyük olas?l?kla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, **örtük program** ve **hasta odakl?l?k** gibi teorik yap?lar? temsil eden belirgin alt boyutlar?n varl???n? desteklemi?tir. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin kuramsal olarak beklenen boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n birbirinden ayr??an ancak ili?kili yap?lar? ölçtü?ünü göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Belirtilmemi?, ancak genellikle Likert tipi derecelendirme (örn. 5'li veya 7'li) kullan?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?n?n dili).

Popülasyon Grubu: T?p Fakültesi Ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genellikle 18-25 ya? aral???ndaki üniversite ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: T?p fakültesinin farkl? s?n?flar?ndaki (klinik öncesi ve klinik dönem) ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Ölçme Arac?, Hasta Odakl?l?k, Etik E?itim, T?p Fakültesi, Psikometri, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2013.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya geni? çapl? ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle ilgili makalenin yazarlar?ndan (Alimo?lu, M. K. ve ark.) yaz?l? izin al?nmas? gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için izin prosedürleri, yazar?n ve yay?nc? kurulu?un politikalar?na göre de?i?mektedir.

Kaynaklar

Alimo?lu, M. K., Alparslan, D., Saraç, B ve Alt?nta?, L. (2013). T?p Fakültesinde Örtük Program?n Hasta Odakl?l?k Üzerine Etkisini Belirleme Ölçe?inin Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *T?p*

ARABPSYCHOLOGY.COM

E?itimi Dünyas? Dergisi, 38, 1-19.

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: tip-fakultesinde-ortuk-programin-hasta-odaklilik-uzerine-etkisini-belirleme-olcegi-toad.pdf

T?p Fakültesinde Örtük Program?n Hasta Odakl?l?k Üzerine Etkisini Belirleme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r.

Ölçek maddeleri, geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yap?ld??? Alimo?lu ve ark. (2013) makalesinde bulunmaktad?r. Ara?t?rmac?lar, maddelerin tam listesi için lütfen orijinal kayna?a ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM